

IKONOSZTÁZ A VILÁG VÉGÉN (V.)

DRAGAN JOVANOVIĆ DANILOV

V.

Azokban a napokban a kurvák úgy osztogatták a szifilisz, a trippert meg a többi ragályt, mint farsangkor a fánkot. Egész anatómiáját riszálva egy lotyó járta a frontvonalat, tekintélyes idomokkal megáldott, nagy csontú, kapós prosti, bizonyos Magdolna nevezetű kapszlis kurva (az efféle cafkák nem véletlenül viselik szentek nevét!), alias Viviana, ahogyan ő nevezte saját magát. Magdolna önszántából jött ki a harctérre, hogy – mint mondta – egy kissé enyhítsen a harcosok, a pokoljáró mártírok szenvedésein bármely felekezeten legyenek is.

– Én szerelmet, együttérzést és paráznaságot hirdetek – mondogatta ez a bakasári. – Nincs az a malacság, amit a keblem meg nem ismert, mégis mindig újra vágjik. Nem tudok betelni az élvezetekkel. Hogy én micsoda feslett csaj vagyok?!

Majd hozzátette:

– Ne próbálja senki béklyóba verni az érzékiséget! Magdolna a nevem, de vannak, akik Mágjának hívnak. Közönséges szajha vagyok, de angyal is. Így vagy úgy minden nő kurva, csupán abban különböznek, hogy ki hogyan, mennyit és mikor fizettet. Mi, ringyók, a történelem papnőiként, egyedül mi vagyunk az igazi filozófusok a nők között. Én, emellett, aranyszőrű kanca is lennék, nagylelkű, adakozó természetű és könyörületes. Olyan szerzetesnő, aki közönségekkel szolgálja az Urat. Ó, micsoda feslett és telhetetlen néember, micsoda ribanc vagyok én! Va-

lóságos Vezúv, nőben. Szeretem a vaginámat. Mindannyian egy ilyenből jöttetek ki – mutogatott a magáéra. – No, igen, a puncim, egész életem szintézise. Minden tudományom szentélye. Megszagoljátok? Gombára szaglik, valamire, ami friss és csupa élet. Néha, vetkőzés közben, megtükrözöm, és azon jár az eszem, hogy nézne ki, ha olyan csóré volna, mint kislány koromban. Élvezni, és kerekre tágitani a férfiak pupilláját, azt imádom. Művész vagyok, ezenkívül telivér jugoszláv nő. Egy toronyházat elbírnék. Ha a volt JSZSZK ilyen lábakon áll, sohasem omlott volna össze, az holtbiztos. Búbajos kacsóimban a szenvedély jogarát hordozom. Tessék, ha közösülésről van szó, arra mindig kapható vagyok. Szeretek nyilvánosan kefélni, szeretem az emberek szeme láttára csinálni azt, amit legjobban élvezek – hogy bekapjam és torkig ledugjam a péniszt. Mindenki megkaphatja a pinkómat, sólymocskáim, legyen akár szerb, horvát vagy muzulmán, egyre megy. Meg a szifiliszemet is, miért ne? Csakhogy, mint afféle babilóniai hetéra, ki nem állhatom a szenvelgő kukkolókat, azokat a picsogó férfiakat, akik elvárják, hogy a nő, aki megtetszett nekik, úgy szeresse őket, mint az édesanyjuk. Ti, férfiak, nem tudjátok a módját, hogy kell a nőt jól megizélni. Nincsenek ahhoz szerszámotok, hogy igazán jóízűt basszatok még velünk, asszonyokkal sem, hát még a magasságos jó istennel. A ti kalasnyikovjaitok csak amolyan VEP-ek, amiket az önmaguk előtt is meghátráló impotensek használnak. Bennem szunnyad a démonotok, érzem, mint sarjad, burjánzik a bensőmben. Ó, a spermának – a horvát, szerb, mozlím ondónak – micsoda koktéla erjed bennem! Jöjjön mindenki, aki tojásokat melengtet a fenéke alatt, tóduljatok, hogy megizleljétek a gyönyört félbe hasadt, szaftos szilvából a lábam között, járuljatok ide az utolsó csokolásra. Gyere te is, fiam, hány éves vagy, na, jó, tizenkettő, gyere, ne félj, anyád lehetnék, vagy akár az apád is. De bizony megtanítalak én, hogyan tegyél szert egy nő szerelmére, és hogyan tartsd is meg. Eh, csupa zsidó–keresztény–muzulmán babonák meg tiltások rondítanak bele az életünkbe. Ti, harcosok meg egy cseppet sem különböztök tőlünk, kurvától! Az, hogy kalasnyikoból lövöldöztök, nektek ugyanaz, mint nekünk, mondjuk, egy jó baszás, olyasvalami, amit, ha alkalom adódik, úgy kutya-futtából intéz az ember. Ezért, szeretett szerbjeim, horvátjaim és muzulmánjaim, keféljetek rogyásig, basszatok bennünket, hogy angyalok, démonok, szörnyetegek és kísértetek új világa fogantassék általunk!

A számtalan sok közöslés után Magdolna úgy araszolt a földön, mint a tarisznyarák, de elmaradhatatlanul vele tartott egy Incifincinek nevezett, zöld szemű, falusi kislány, akinek akkorka szembogara volt, mint egy borsszem. Részségében, meg amilyen sáros volt, Magdolna szoknyájával a nyakában térdre rogyott, és Istenhez könyörgött, hogy közösljön vele. Így énekelt:

Itt a fárosz, gyere fel velem,
onnan odalátszik az egész világ,
egy búvárhajó jön majd értünk,
és te leszel a kapitány.

*

Az embereket nyomasztó lidércnyomás örvénylésében, a szörnyű szélvihar dübörgésében a rémületükben eszelőssé vált anyák és nővérek fiaik, illetve fivéreik sírjait keresték, akiket koporsó és szenteltvíz nélkül, mi több, olykor ellenséges tűz alatt temettek el ligeterdőkben, járhatatlan bozótosokban, nevesincs legelőkön. Sokuk temetetlen maradt, ott rohadtak a parlagokon, vagy már hamvaikat is szétszórta a szél.

Az igazságszolgáltatás kérlelhetetlen vastörvényétől vezérelt gondviselés választása mindig csak olyan büntetésre vagy jutalomra esik, amely a büntetendőt vagy a jutalomra érdemesülőt a legjobb módon hozzásegíti, hogy magára ébredjen és megvilágosodjék. Talán éppen ebben rejlik az isteni törvénykezés bölcsessége. A megvilágosodott lélek nem szenved a sorscsapások alatt úgy, mint mi, többiek. Mert a megvilágosodott lélek a boldogságnak, az örömeinek, a fájdalomnak nem tulajdonít túlzott fontosságot, hiszen mindez mulandó. Az ilyen lélek, mivel kifürkészte az élet meg a halál misztériumát, felülkerekedett magán a halálon is. Ezért van az, hogy őt a szenvedés meg a fájdalom határtalan boldogsággal tölti el, s attól lelke megváltását reméli.

Ilyen lélek volt Mihajlo Badivuk. Ez az örök jótevő, akinek jósága annyira magától értetődő volt, ez a derék és senkinek sem ártó, becsületben megőszült ember, akinek arca az átélt, mély szenvedésekről árulkodott, sokáig, sokáig megőrizte ezt a szelídségét. A mosolya, ó, az sírva vigadás volt. Ez a hatvanas éveit taposó ember félénk gyermek benyomását keltette. A háborúban elveszítette fivérét meg két fiát, s ő

volt az egyetlen, aki minden sírhelyet ismert. Az arca, igen, Bohumil Hrabal melegséget sugárzó pofaberendezésére emlékeztetett, és szívbeli jóságában, hiszen nem fűzte hozzájuk, mint mondani szokás, sem sógorság, sem komaság, rengeteg édesanyának, apának, testvérnek segített, hogy megtalálják szeretteik sírját.

– A fene essen bele, itt örökké lőnek – duruzsolt valamelyik gyászba borult anya előtt, s a munkába belefeledkezve, lassacskán ásta ki a földet, és rakta félre a köveket egy meredélyen, ahol egy fűszál sem nőtt, miközben körös-körül hullottak az aknavetőgránátok.

– Az Isten áldjon meg, jó ember – hálálkodott egy édesanya, név szerint Burjana, amikor Mihajlo Badivuk föltárta a fia nyugvóhelyét.

– Angyali jó fiú volt az én Milošom. Szegény gyermekem, nem is élt eleget. Minek is éljek önélkül? – siránkozott keservesen Burjana mama, aki úgy külsőre olyan volt, mint valamely szigorú monostor sápadt, agyonbőjtölt főnökasszonya. Hogy kiássák a fia csontjait és rájuk borulhasson, azt szerette volna.

– Te csak sírd ki magad, néném, a könnyektől megkönnyebbül az ember lelke – mondta Mihajlo Badivuk olyan hangon, amely nem is e világi volt már.

– Ide hallgass! – szólt könnybe lábadt szemmel maga is. – Isten életre keltette az igazságot, s az újból visszatér ebbe az országba. Hallod őt? Ez az ő hangja. Angyalok énekelnek a mennyekben. Az angyalok, az emberiség védszentjei, akik úgy pátyolgatják lelkünket, mint anya a gyermekét. Megtérésre szólítják és ébresztgetik a lelkünk, amely halhatatlan.

*

Az endémiás skizofréniától szenvedő Szarajevó forrongott, mint valami izgalmas nagyvárosi westernben. Ez a legkedveltebb, egyszersmind leggyűlöletesebb város ellenállhatatlan mágnesként vonzza oda a mindenféle verekedésre, bűnözésre, italozásra meg esztelen szórakozásra hajlamos naplopókat, bitangokat és gonosztevőket. Az emberek egy szempillantás alatt henteskampókon végezhettek. Szörnyű éhínség dühöngött. Egy szomunnak becézett húsos lepény tíz német márkába került, a nő pedig csak egy pakli cigarettába. Nem egy lány meg asszony, hogy megéljen és eltarthassa a gyerekeit, a családját, egy pár német

márkáért árulta testét a segélyszervezetekben dolgozó embereknek és az újságíróknak, akik fehér Landrowerekben köröztek városszerte. Soha vissza nem térő jó alkalom volt ez a falusi és városi stricik, munkakerülők, a csöcselék, az alvilág és mindazok számára, akiknek nincs bőr a képén. Ragadozó dúvadakként huligánok cirkáltak a városban raktárakat, boltokat és elhagyott lakásokat fosztogatva. A csársi – a bazárnegyed – névtelen betörői, a társadalom legaljáról jött tyúktolvajok és zsarolók, akik a mindennapi életben senkiháziaknak, közönséges aljanépnek számítottak, máról holnapra a háborúba süllyedt olimpiai város politikai életének gócpontjába kerültek. Ezeket a féktelen városi bandákba szervezett alakokat, akik úgy ismerték mahalájuk – városnegyedük – minden zegét-zugát, mint a zsebüket, a legkevésbé sem zavarta a közrend váratlan összeomlása. Mert ők, naná, a csársi osztatlan elismerésében sütkérezve, törvényen kívül éltek különben is. Ezek a rossz apától és még rosszabb anyától fogant, olyanféle beszélő ragadványneveken elhíresült gazfickók meg akasztófavirágok, mint amilyen Jurodivi – Szent Őrütl –, Conan, Ožiljak – azaz Sebhely –, majd kidurrantak a kapzsiságtól, és vadul rohantak a pénz meg az arany után. Ezek a vagabundusokból, valójában hidegen számító, megfontolt gyilkosokból álló bandák, a hit védelme ürügyén, hajmeresztő gattetteket és mindenféle más aljasságokat követtek el, a seregek pedig valósággal hajba kaptak egymással a huligánhordákért. Szarajevó réme, a Jurodivinek is nevezett Mašan Medić, alig egypár évvel korábban közönséges aszfaltbetyár volt az apró zsebmetszők fajtájából, most meg elagyabugyált, akit csak akart. Pávakakasként hivalkodva egész láncolat kuplerájt, kávézót, játékkaszinót tartott a városban. Ugyanez a Jurodivi Bosznia és Hercegovina hadserege 9. hegyivadász dandárja elit századának a parancsnoka volt. Ennek az elit alakulatnak kizárólag olyan katonák lehettek a tagjai, akik lerótták a „belépődíjat” legkevesebb egy levágott fej alakjában, függetlenül attól, hogy kiféle viselte, szerb-e vagy horvát. Egy este Mašan Medić-Jurodivi betoppant a zsúfolásig megtelt Hamam-bárba a Baščaršían, s egy zsákból tucatnyi levágott emberfejet szórt ki, melyekről azt állította, hogy szerbeké meg horvátoké. Ez a vadállat sokáig a legfelsőbb politikai vezetés védence volt, azonban ugyanennek a vezetésnek az utasítására, ott valamikor 1994 őszén, likvidálták.

Mašan Medić-Jurodivi kebelbarátja, bizonyos Sabahudin Tendžo, vaskos, tömzsi ember súlyosan imbolygó fejjel rövid bikanyakán, fana-

tikusokból összeverődött csoportjával a Kazanira hajtotta ki Szarajevó polgárait. Eróziótól lepusztult, nagykohók salakjára emlékeztető kavicsréteggel borított, kopár tájék volt ez. Ott, a Trebević hegyen, a Miljacka bal partján, valahol a Bembasa és Bistrik között, szurdokszerű, feneketlennek látszó barlangkürtők bújtak meg. Egy negyven centi hosszú és nyolc centi széles, „gránát”-nak becézett (Törökországból származó) gyilokkal ott szúrta le őket irgalmatlanul, majd egy meredély széléről a száz méternél is mélyebb szakadékba taszította, ahol aztán nyomuk veszett. Voltak olyan szerbek meg horvátok, köztük egy mankón járó, rokkant nő is, akiket élve löktek a sziklahasadékba. A terrorcsapatban két fiatal nő is akadt. Egyikük, a vadabbik, a fiatalembereket öldöste a szakadék szélén. Halántékon lőtte őket, majd hidegen búcsúzott: „Adieu, mon prince carnaval.”

Ezek az álkatonai csillagok, kormos arcú angyalok, valójában gengszterek, a maguk elhivatottságában és legyőzhetetlenségében vakon hívő fanatikusok, köztük – nem ritkán – militáns gyilkosok és kész pszichopaták is (akiknek viselkedése miben sem különbözött az elmebetegétől), zabolátlanságukban odáig mentek, hogy egyikük, bizonyos Elvedin Čomaga nevezetű bűnöző, aki képes volt élére állni a kis strigók, megbízható besúgók, csirkefogók tömegének, berontott az országelnökség épületébe, és saját kabinetirodát, helyet a főparancsnokság tisztikarában, tábornoki rangot, a nemzetközi sajtóközpontban pedig állandó időpontot zsarolt ki magának. Ez a parlagi fickó, a zenicai börtön veszedelmes lakója és számtalan falragasz hőse interjúkat adott a legnagyobb hírügynökségek tudósítóinak arról, hogy népének iskolázott katonatisztjei alkalmatlanoknak bizonyultak, hogy a sandžakiaknak nincs helyük Szarajevóban. Čomaga mindenhatóságának legutolsó megnyilvánulása, egyúttal zenitje, az Igman hegyhez fűződik, amikor engedtlensége miatt alaposan elpáholta a tüzérség parancsnokát, a JNH volt alezredesét. Ezt követően, legközelebbi bajtársainak csoportjával meg a rablásból eredő mesés zsákmánnyal egyetemben átállt az ellenességhez, néhány hónappal később pedig, nem eléggé ismert okokból, külföldre szökött. Ez az Elvedin Čomaga, aki önmagát és a hozzá legközelebb álló bűnözőket az alvilág arisztokráciájának tekintette, olyan bandita hírében állt, aki rettentő nagyokat tudott ütni, de állta is, ha kellett. Ellenlábásainak meg az orvosok legnagyobb csodálkozására, mindig kilábalta az alvilági leszámolásokban szerzett súlyos sérüléseiből,

és mindannyiszor újra kezdhette, még veszettebbül. Szavahihető emberek mesélik – s nincs okunk kételkedni bennük –, hogy egyik legnagyobb fogása az volt, amikor egy berlini aranyműves páncélautójából elrabolt tizenöt kiló arany ékszert. Čomaga a bal kezében mankóval, jobbában pedig kalasnyikovot tartva kapcsolódott be a szarajevói háborús összetűzésekbe. Valahol Liège környékén fejezte be életét, nem más, mint a tulajdon testőre eresztett a fejébe két dum-dum golyót, szétlőve az agyvelejét.

BORBÉLY János fordítása

(Folytatjuk)